

Protocol genotmiddelen

Versie: 1.0

Status: definitief

Datum: 11 juli 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Genotmiddelen	2
1.1 Roken	2
1.2 Alcohol en drugs	2
1.3 Dealen en faciliteren	3
1.4 Preventie	3
2 Handreiking voor de docent/coach/mentor: signalering	4
2.1 Signaleren van middelen.....	5
2.2 Preventie en vroegsignalering	5

Inleiding

De scholen binnen CSG willen een veilige plaats bieden aan leerlingen, docenten, ouder(s)/verzorger(s) en alle overige betrokkenen. Daarbij vinden we het belangrijk om leerlingen en medewerkers bewust te maken dat een actieve en gezonde leefstijl positief bijdraagt aan welbevinden en schoolprestaties. Het gebruik van genotmiddelen zoals drugs, alcohol en roken kan de oorzaak zijn van vroegtijdige schooluitval, (gezondheid)problemen bij jongeren, verslechtering van de sfeer op en rond de school en negatieve onderlinge verhoudingen tussen leerlingen en medewerkers. Onze scholen zijn een alcohol-, rook- en drugsvrije omgeving, dit beleid licht toe hoe we omgaan met genotmiddelen in en rondom onze scholen.

Het gebruik van genotmiddelen, waaronder alcohol, drugs maar ook roken, wordt in de Nederlandse samenleving algemeen geaccepteerd. Middelengebruik onder jongeren staat de laatste jaren meer in de belangstelling vanwege de groeiende kennis en zorgen over de gevolgen hiervan op de ontwikkeling van jongeren. Het puberbrein is nog volop in ontwikkeling en daardoor kwetsbaarder. Het gebruiken van middelen op jonge leeftijd kan op korte termijn leiden tot gedragsproblemen, concentratiestoornissen en directe nadelige gezondheidsgevolgen. Desondanks wordt er onder jongeren regelmatig geëxperimenteerd met het gebruik van middelen. Uit onderzoek blijkt dat jongeren die vroeg starten, vaker blijven gebruiken en meer kans lopen om verslaafd te raken. Dit maakt het extra belangrijk om hier op school aandacht aan te besteden en duidelijke regels te stellen. Met dit protocol wordt getracht helderheid te scheppen in de aanpak, kaders en consequenties met betrekking tot middelengebruik. Indien er aanvullend beleid is op een school wordt dit duidelijk aangegeven op de website van de betreffende school. Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd door de ondersteuningscoördinatoren.

Bij het opstellen van dit protocol is gebruik gemaakt van onderstaande websites: www.helderopschool.nl; www.gezondeschool.nl; <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/middelengebruik/>; www.drugsinfo.nl; www.trimbos.nl.

1 Genotmiddelen

Onder het protocol genotmiddelen valt het gebruik, handel en bezit van alcohol, drugs en roken. Bij roken wordt niet alleen het roken van sigaretten bedoeld, maar ook het gebruik van e-sigaretten (vape), shag, snus of een waterpijp valt hieronder. Wanneer in het protocol gesproken wordt over drugs, worden daarmee alle vormen van soft- en harddrugs bedoeld.

De hieronder genoemde regels gelden zowel voor de dagelijkse gang van zaken op school, als wanneer er buiten school(tijd) onder verantwoordelijkheid of in de naam van de school buitenschoolse activiteiten of bijeenkomsten plaatsvinden. De schoolleiding heeft het recht om, al dan niet in samenwerking met de politie, te controleren op het bezit van verboden middelen en voorwerpen middels controle van de kluisjes. Tevens heeft de schoolleiding het recht de verboden middelen en voorwerpen in beslag te nemen en hiervan aangifte te doen. Controleren van persoonlijke eigendommen (jassen, tassen) kan alleen met toestemming van de leerling.

1.1 Roken

Schoolregels

- Op het schoolterrein geldt een algeheel rookverbod. Dit betekent dat leerlingen, medewerkers en bezoekers niet in het schoolgebouw en op het terrein van de school mogen roken. Het rookverbod geldt altijd (24 uur per dag, 7 dagen per week).
- Alle middelen (tabak, vapes, snus) zijn niet zichtbaar in de school.
- In gevallen die niet in de voorgaande regels worden genoemd, beslist de directie.

Consequenties bij overtreding

- Wanneer iemand de regels omtrent roken overtreedt, wordt hij/zij hierop aangesproken.
- De medewerker informeert de leerling-/leerjaarcoördinator, de coördinator informeert ouders en noteert het voorval in Somtoday.
- Zichtbare middelen (tabak, vapes, snus) worden ingenomen. Ouder(s)/verzorger(s) beslissen of een leerling de middelen aan het eind van de dag weer terug krijgen. Als ouder(s)/verzorger(s) beslissen dat de leerling de middelen terug mag krijgen aan het einde van de dag dienen ouders deze zelf op te halen op de school.
- Bij een tweede waarschuwing krijgt de leerling een passende consequentie vanuit de schoolleiding. Er volgt een gesprek tussen de mentor, leerling, ouder(s)/verzorger(s) en een leerling-/leerjaarcoördinator.
- Na de derde waarschuwing wordt voor leerlingen en hun ouders een preventief gesprek bij VNN aangevraagd.

1.2 Alcohol en drugs

Schoolregels

- Op het schoolterrein en tijdens (buiten)schoolse activiteiten zijn leerlingen, medewerkers en bezoekers niet onder invloed van alcohol en/of drugs. Het is volgens de wet verboden drugs in bezit te hebben of te verhandelen, dus ook op het schoolterrein is bezit en handel van drugs verboden. Voor het gebruik van door een medisch specialist voorgeschreven medicatie kan een uitzondering op bovenstaande worden gemaakt. Hiervoor wordt verwezen naar het protocol *Ziekte en medisch handelen*.

- Tijdens buitenschoolse activiteiten wordt voor geen van de aanwezigen alcoholhoudende dranken geschonken (ook al is een leerling ≥ 18 jaar en mag de leerling volgens de wet alcohol kopen en drinken).
- Het is verboden om op het schoolterrein en tijdens buitenschoolse activiteiten alcoholhoudende drank bij zich te dragen en te drinken.
- In gevallen die niet in de voorgaande regels worden genoemd, beslist de directie.

Consequenties bij overtreding

- In het geval dat de school weet, dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een leerling alcohol of drugs binnen het schoolterrein heeft gebracht of bij zich heeft, moet de leerling
- de middelen afgeven. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor de schade, in welke zin dan ook, die voortvloeit uit deze maatregel.
- De middelen worden ingeleverd, ingenomen drugs en/of medicijnen worden ter vernietiging overgedragen aan de politie of een medewerker van VNN.
- Indien een leerling onder invloed is van alcohol en/of drugs kan de leerling geen les meer volgen. De leerling wordt uit de les verwijderd en naar de meldkamer/SPL gestuurd, de docent noteert de reden in Somtoday. De meldkamer/SPL neemt contact op met een leerling-/leerjaarcoördinator. Registratie is conform het protocol incidentregistratie.
- De leerling-/leerjaarcoördinator gaat in gesprek met de leerling. Bij de eerste overtreding worden ouders geïnformeerd en wordt dit genoteerd in Somtoday. De leerling krijgt een time-out voor de rest van de dag.
- Er volgt een gesprek tussen de mentor, leerling, ouder(s)/verzorger(s) en een leerling-/leerjaarcoördinator waarbij concrete afspraken worden gemaakt over het vervolg, deze afspraken worden in Somtoday genoteerd.
- Op het moment dat een leerling op school in het bezit is of gebruik maakt van alcohol en/of drugs wordt te allen tijde VNN ingeschakeld voor een preventief gesprek. De leerling-/leerjaarcoördinator informeert de ondersteuningscoördinator.
- Bij herhaling beslist een teamleider welke sancties volgen.

N.B. Ook bij vermoedens kan bovenstaande protocol in werking worden gesteld.

1.3 Dealen en faciliteren

- Dealen is niet toegestaan, niet in en rond de school en ook niet tijdens buitenschoolse activiteiten. Onder dealen wordt verstaan het (al dan niet gratis) verstrekken, (ver)kopen, vervoeren en afleveren van alle drugs en/of medicatie. Omdat dealen een misdrijf is, wordt daarom te allen tijde de politie en/of Halt ingeschakeld.
- Het faciliteren van alcohol, drugs, tabak, vapes, snus is niet toegestaan.
- Wanneer aangetoond is dat iemand betrokken is bij dealen op het schoolterrein, worden de leerling en diens ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd voor een gesprek op school met de teamleider. Afhankelijk van de ernst van de overtreding, en bij herhaling, volgt schorsing cf 'protocol schorsing en verwijdering'. De ernst van de overtreding weegt hierin mee. Daarnaast wordt altijd aangifte van het misdrijf gedaan bij de politie.
- Indien er geen sprake is van een misdrijf, maar er wel faciliterend wordt gehandeld, of hier vermoedens van zijn, zal er een gesprek volgen met mentor, ouder(s)/verzorger(s), leerling en leerling-/leerjaarcoördinator. In overleg met ouder(s)/verzorger(s) wordt een preventief gesprek bij Halt gepland.

1.4 Preventie

Het minderen of stoppen van middelengebruik is een proces van vallen en opstaan, waarin sterk moet worden ingezet op de (vaak sterk wisselende) motivatie van de jongere. Het stellen

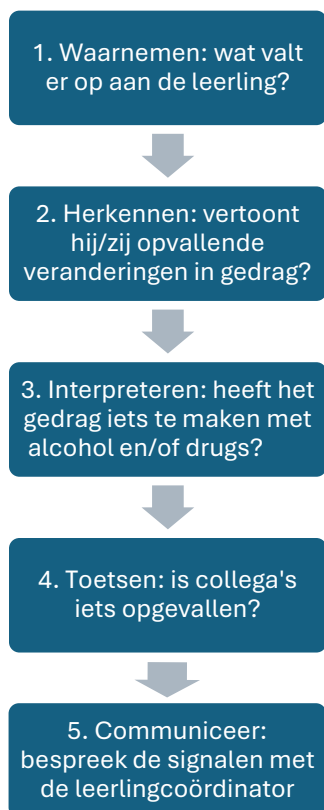
van heldere gedragsregels en handhaving hiervan op een consequente manier is belangrijk. De nadruk dient echter te liggen op het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag en het vieren van de successen. De jongere moet inzicht krijgen in diens gedrag, en in de reden(en) waarom het niet lukt om het gebruik te minderen of te stoppen.

CSG heeft vaste contactpersonen vanuit VNN en Halt. Zij kunnen ook zonder dat er sprake is van overtredingen ingezet worden om preventieve gesprekken met leerlingen, ouders of medewerkers van de school te voeren. Neem hiervoor contact op met een ondersteuningscoördinator.

2 Handreiking voor de docent/coach/mentor: signalering

Als docent heb je intensief contact met de leerlingen op school. Hierdoor kan het voorkomen dat jij de eerste bent die zorgwekkende signalen omtrent middelengebruik van een leerling opmerkt. Binnen dit hoofdstuk bieden we een handreiking voor docenten om signalen te herkennen die kunnen wijzen op middelengebruik.

Het signaleringsproces bestaat uit de volgende vijf stappen:

Deze stappen zullen niet altijd in dezelfde volgorde doorlopen worden. Bij een vermoeden van middelengebruik is het van belang altijd de samenwerking met collega's te zoeken om dit vermoeden te toetsen. Inventariseer of de zorgen door collega's gedeeld worden. Waak voor overhaaste of onterechte conclusies. Als blijkt dat er geen sprake is van middelengebruik, kunnen de signalen ook wijzen op andere aanwezige problematiek of zorgelijke situaties. Bespreek de zorgen met de leerling-/leerjaarcoördinator om te bepalen of verdere actie wenselijk is. De leerling-/leerjaarcoördinator is verantwoordelijk voor de documentatie (signalering, gespreksvoering en/of ingezette maatregelen) middels het aanmaken aan een begeleidingsverslag in het leerlingvolgsysteem. Als er vragen zijn of twijfels bestaan over

middelengebruik, dan kan de ondersteuningscoördinator een consultatie/advies aanvragen bij VNN.

2.1 Signaleren van middelen

Mogelijke signalen bij het gebruik van middelen zijn bijvoorbeeld:

- Opvallende verandering(en) in gedrag
- Sociaal isolement (bijvoorbeeld verlies van vrienden, slecht contact met docenten en/of ouders)
- Schoolverzuim
- Somberheid
- Concentratieproblemen
- Verslechtering van schoolprestaties
- Maandag en/of dinsdag(ochtend) erg moe zijn
- Nalatigheid (bijvoorbeeld afspraken niet nakomen, passief zijn)
- Geen interesse in de omgeving
- Veelvuldig praten over middelen en/of het gebruik ervan
- Geld lenen

Hieronder is bij de meest voorkomende middelen uitgewerkt welke signalen zouden kunnen wijzen op gebruik ervan. Deze signalen zijn richtinggevend en dus niet uitputtend.

Middel	Zichtbare kenmerken
Alcohol	Adem ruikt naar alcohol, vrolijke stemming, luidruchtig, meer durf, verlegenheid verdwijnt, minder controle over bewegingen.
Cannabis (hasj en wiet)	Rode ogen, euforische stemming, suf/sloom, vergeten wat er net gezegd is, giecheligh/lachkick, trek in eten/vreetkick, grote dorst, sterke specifieke cannabisgeur.
MDMA (XTC)	Wijde/vergroete pupillen, knuffelig, energiek en veel praten, ontspannen, misselijkheid, maken van repetitieve bewegingen (klapperkaak). Dagen na gebruik kan een dip volgen (down, oververmoeid en geïrriteerd).
Amfetamine (speed)	Wijde/vergroete pupillen, energiek, veel praten, snelle ademhaling. Dagen na gebruik kan een dip volgen (down, oververmoeid, lusteloos en geïrriteerd).
Cocaïne	Wijde/vergroete pupillen, vaak naar het toilet gaan, opgewekt, energiek, veel praten (vooral over zichzelf), zelfverzekerd/overmoedig, rusteloos, geïrriteerd, opvliegend. Dagen na gebruik kan een dip volgen (down, leeg, oververmoeid).

2.2 Preventie en vroegsignalering

Wees je bewust van je eigen visie op middelengebruik en hoe jij omgaat met verslavende middelen. Praat hierover binnen je eigen team. Realiseer je in je contacten met jongeren dat gedogen of negeren van middelengebruik geen optie is, maar het weigeren van verdere begeleiding of behandeling vanwege middelengebruik ook niet. Maak in ieder gesprek ruimte om het over middelengebruik te hebben, zonder dat het een "verplichting is". Ben je ervan

bewust dat jongeren vaak geen hulp willen en hun middelengebruik ontkennen en/of bagatelliseren.

Het verdient aandacht om als scholen gezamenlijk op te trekken in het beleid rondom preventie en hierin ervaringen met elkaar uit te wisselen en samen te werken. Op twee scholen wordt onderzocht of het programma 'Helder op School' van VNN aansluit en passend is bij de leerlingpopulatie. Op de overleggen met ondersteuningscoördinatoren wordt het beleid rondom genotmiddelen besproken en worden verschillende preventieprogramma's en activiteiten onderzocht.

Contact

Wessel Gansfort

Heerdenpad 8
9731 BW Groningen
050 541 06 56
info@csgwesselgansfort.nl
csgwesselgansfort.nl

Augustinus

Admiraal de Ruyterlaan 37
9726 GP Groningen
050 313 97 20
info@csgaugustinus.nl
csgaugustinus.nl

Kluiverboom

Kluiverboom 1
9732 KZ Groningen
050 571 01 95
info@csgkluiverboom.nl
csgkluiverboom.nl

Selion

Diamantlaan 14
9743 BG Groningen
050 571 85 44
info@csgselion.nl
csgselion.nl

CSG GRONINGEN

CSG Bestuursbureau

Eenrumermaar 4
9735 AD Groningen

IBAN: NL08 INGB 0658 7053 42

050 574 27 66
bestuur@csg.nl